

Innsyn

Kort om rett til innsyn etter offentleglova

Kommunestyret i Færder kommune, 11. september 2024

Kommuneadvokaten v/advokat Bjørn Cato Rosenberg

Innsyn – noen spørsmål

- Hvorfor regler om innsyn
- Hvilken relevans har det for kommunestyret
- Hva er de sentrale reglene
- Spørsmål

Hvorfor regler om innsyn

- Tilliten til det offentlige
 - Åpenhet – kontroll – rettssikkerhet (offl. § 1)
 - Demokratisk deltagelse – ytringsfrihet (offl. § 1)
 - Aktivt informere om egen virksomhet (kommuneloven § 4-1)
- Unntak innsyn
 - Retten til privatliv (EMK artikkel 8), taushetsplikt (forvaltningsloven § 13)
 - Interne prosesser (skrive og tenke – samtale og tenke)
 - Annet (nasjonale interesser, personalforvaltning, mm)

Innsyn – utfordringer

- Prinsipielt veldig viktig
- Praktisk komplisert og tidkrevende (interesseavveininger ... frist 3 dager ...)

Innsyn – møteoffentlighet

- Innsyn i saksdokumenter (offentleglova)
 - Alle har rett til innsyn
- Møteoffentlighet (kommuneloven § 11-5)
 - Alle har rett til å være til stede (også digitalt) – se og høre

I hovedsak samme begrunnelse

Innsyn – partsinnsyn

- Innsyn offentleglova
 - Alle (offl. § 3) – ofte journalister
 - Begrunnelse unødvendig
- Partsinnsyn
 - Bare parter har innsyn (forvaltningsloven § 18)
 - Parter har generelt noe større rett til innsyn

Innsyn – arkivplikt

... det er enkelt å omgå innsynsreglene dersom det ikke er arkivplikt ...

Organet skal føre journal etter reglene i arkivlova med forskrifter (offl. § 10)

Organet må skrive (referater og annet - god forvaltningsskikk, forvaltningsloven § 11 d)

Innsyn – hovedregel

Offentleglova § 3

- **Saksdokument og journaler er åpne for innsyn**
- Unntak i lov og forskrift

Innsyn – hovedregel fortsettelse

Saksdokumenter (offl. § 4)

- Avgrenset informasjon lagret på medium (tekst, lyd, bilde ...)
- Sendt ut av organet eller ferdigstilt

Bestemt sak (evt. bestemt art saker) (offl. § 28)

Unntak fra hovedregel

- **Taushetsbelagte** opplysninger er unntatt (offl. § 13)
 - Plikt belagt med straffeansvar
 - Dokumentet er ikke unntatt – bare «opplysninger»
 - Kan i noen tilfeller unnta hele dokumentet (offl. § 12)

Unntak fra hovedregel

- **Interne dokumenter** (offl. § 14)
 - Beskytter legitim intern prosess (å skrive er å tenke – å snakke er å tenke)
- **Dokumenter innhentet utenfra for intern saksforberedelse** (offl. § 15)
 - Når der er nødvendig for å sikre forsvarlige prosesser

Unntak fra unntaket

- Saksdokumenter/saksliste til kommunestyret – innsyn (offl. § 16)
- Dokumenter til/fra kontrollutvalg, revisjonsorgan og klagenemnd – innsyn
 - Dok. mellom kontrollutvalg og sekretariatet – unntas som interne dok.

Unntak fra hovedregel «kanregler»

- Unntak for **rettssaksdokumenter** (offl. § 18)
 - «kan gjøres unntak» – aktuelt å vurdere meroffentlighet (offl. § 11)
- Unntak for økonomi-, lønns-, eller **personalforvaltning** (§23)
- Unntak for tilbud/protokoller i **anskaffelser** (offl. § 23)
- Unntak **kontrolltiltak** – dokumenter om **lovbrudd** (§ 24)

Unntak fra hovedregel – forts.

- Unntak **tilsettingsaker** (offl. § 25)
 - Søkerliste offentlig

Merinnsyn (meroffentlighet)

- Når man kan unnta, skal det vurderes å gi helt/delvis innsyn (offl. § 11)
 - Avveie hensyn for innsyn – mot behovet for å gjøre unntak

Innsynskravet

- Kan være **skriftlig eller muntlig** (offl. § 28)
- Må gjelde **en bestemt sak**, eller i rimelig utstrekning saker av en bestemt art
- Kravet vurderes **konkret og selvstendig**
- **Tidsfrist** – uten ugrunnet opphold – 3 dager ...

Avslag – klage

- Avslag skriftlig og begrunnet (offl. § 31)
- Klage til Statsforvalteren (offl. § 32)
 - Ikke svar på krav om innsyn regnes som avslag etter 5 dager ...

Spørsmål?

Takk for meg!

